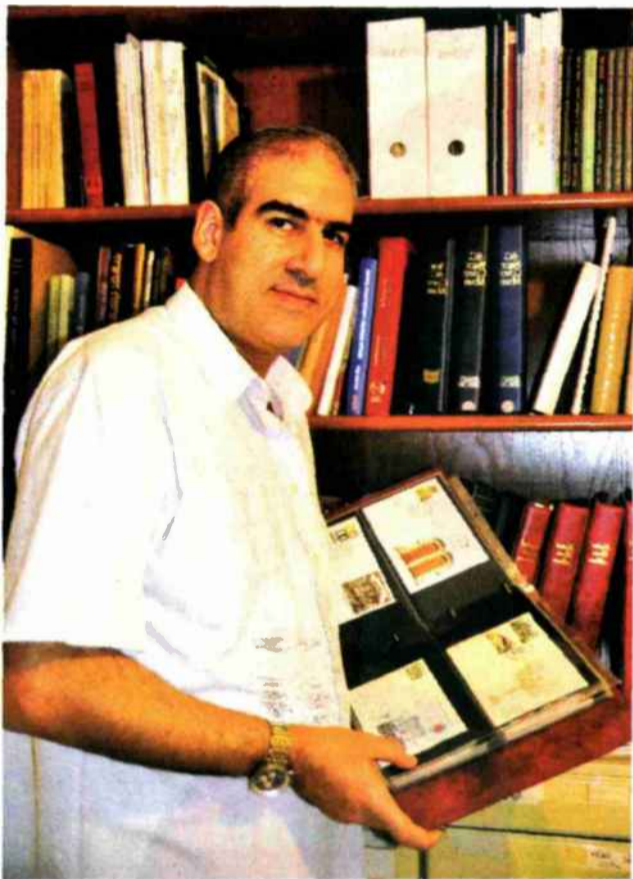

מכתבים מוטסים ודואר למושבים

מכתבים מוטסים ודואר הגיעו בדרכים פתלתלות למושבים ולקיבוצים במלחמת השחרור. מכתבים כאלה הם בין המוצגים בתערוכת בולים בינלאומית "ירושלים 2010" שתפתח בבירה ב-21 בנובמבר

איציק אביטל. צילום: רוני אביטל

הימים 21-25 בנובמבר, ראשון-חמישי, בין השעות 12:00-20:00 (יום חמישי עד 18:00), בבנייני האומה בירושלים, באר גן התאחדות בולאי השרות הבולאי של דואר ישראל. הכניסה חופשית.

תערוכה זו היא חג אספנים ולחובבים הרבים, אשר פוגשים בה באוספים ייחודיים ומיוחדים. תערוכה זו היא ביסודה תחרות בין אספנים המביאה לידי ביטוי מחקר של שנים רבות והתמחות בענפי הבולאות השונים ועל כן מהווה פסגה של הישגי האספנים. זו הזדמנות חד-פעמית <<<

קים, יצירת קשר עם אחרים בעולם הרחב העוסקים באותו תחום, ושמחה על השגת פריט חשוב חדש לאוסף. בנוסף לכך, העי סוק בתחביב מקנה לעוסק בו רגיעה מס רדות היום והרגלי עבודה טובים (הצורך ביצירת סדר בכמות העצומה של החומר הנמצא בסיפול) והנאה רבה.

איציק אביטל, 45, חקלאי שגידל מט עים בעבר ואיש מחשבים בהווה, הוא חבר במושב השיטופי רמת-מגשימים שבגר לן משנת 1989. איציק נשוי ואב לארבע בנות. שתיים מבנותיו אספו בולים בתקר פה כלשהי בחייו, מספר אביטל. הוא אוסף בולים ושאר רברי בולאות בנושאים יהודיים - בתי כנסת, עברית על בולים, רבנים, שואה וכו.

כמו כן אוסף אביטל את בולי ישראל ובולי הרפובליקה העממית של סין כאר סף קלאסי. "התחלתי לאסוף בולים מכל העולם בגיל 6 בעזרת דוד שהיה מהגרים באונייה של "צים". בגיל 18 נזנח האוסף ובגיל 35 ובעקבות התעניינות שגילו הב- נח חרש האוסף ונבחר הכיוון התמאטי של בתי הכנסת. מלבד בולים - אני אוסף גם גלויות של ארץ ישראל (לפני אחרי קום המדינה), ספרים ישנים עם צילר מי הארץ, שנות-סוכות וכל חומר גראפי שמרגש אותי. ההנאות העיקריות באיסוף הן- לגלות פריטים חדשים, להציג את האוסף ולספר עליו. כמוכן תודות לאינ- טרנט - ליצור ולשמר קשרים חברתיים עם אספנים מעבר לים."

התערוכה בירושלים

מיקי ואיציק הם כמה מהמבקרים שיגיעו לתערוכת הבולים ירושלים 2010. כ- 7,000 דפי תצוגה עם עשרות אלפי פרי- טים בולאיים, כ- 100 אוספי בולים נרדדים ופריטים מיוחדים יוצגו בתערוכת הבולים הבינלאומית ירושלים 2010 שתתקיים בין

עדיין עוסק בייעוץ לחברה ממנה פרש ומרבה בספורט ובפעילות התנדבותית בעמדת עינבר למען חולי מחלת ריאר מטית.

מיקי מספר, כי ברשותו גם מעטפות מחתמות ממסע בחלליות של ארה"ב והוא חבר בכ-15 מועדונים בולאיים בינלאר מיים, אשר עיסוקם ביצירת קשר בין בר לאים כחברי העולם להרחבת אפשרויות השגת פריטים נוספים לאוספים. היקף הפעילות במועדונים האלה הוא של מש- לח/קבלת מכתב אחד ליום בממוצע. עירן האינטרנט פתח אפשרויות רבות נוספות בפני העוסקים בתחביב, הן ביצירת קשרים חדשים עם אספנים רבים והן בגישה לקט- לוגים של בולים, שהם כלי חשוב לעוסק בתחביב של איסוף בולים ואף מהווים תחליף מצויין לקטלוגים של כרכי הנייר הכבדים והרבים, מספר מיקי קפנר.

לשאלה בדבר משך הזמן המוקדש לעי- סוק בתחביב, אומר מיקי, כי מדובר בכש- עתיים בממוצע ביום. חלק ניכר מוזמן זה מוקדש לעבודה עם המחשב. הוא מעלה את כל נתוני הבולים שברשותו למחשב באמצעות תוכנת בסיס נתונים.

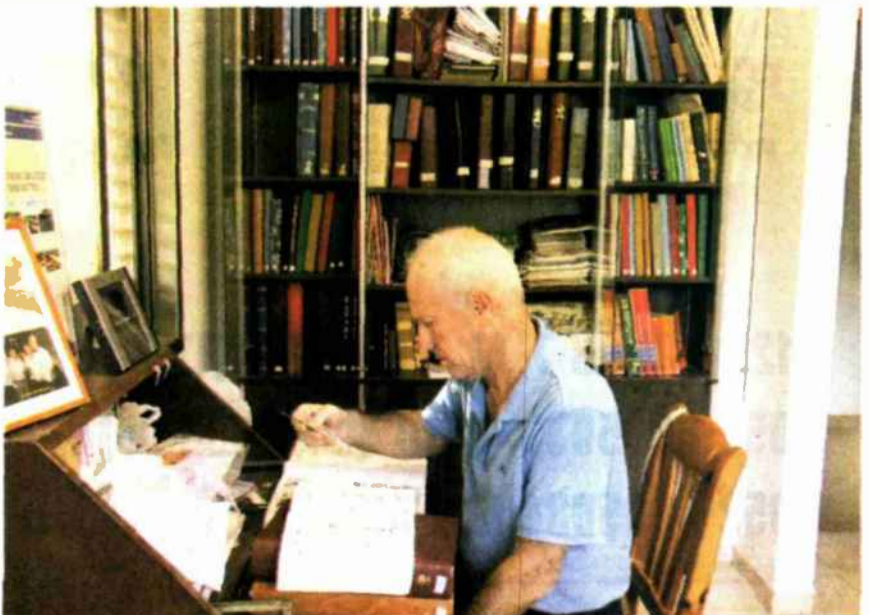
איסוף הבולים עבור מיקי, ממנו הוא מאד נהנה, מהווה מקור מצויין להרחבת אופ-

זוהר גי

למושבים ולקיבוצים יש מקום של כבוד בתולדות הדואר של ישראל ובמיוחד בתקופת מלחמת השחרור. התקופה תבוא לידי ביטוי בתערוכת הבולים הבין-לאר מית ירושלים 2010 שתפתח ב-21 בגר במבר בירושלים למשך 5 ימים.

חלק מהישושים עמדו בחזית הקרבות ובנגב, לדוגמה, היו הישושים מנותקים ונ- תונים במצור. מכתבים מוטסים ע"י ההגנה לישושים האלה נמכרים במחיר של 1,000 דולר ומעלה. דואר רשום מישושים קטנים בתקופת "מנהלת העם" הוא נדיר ומבוקש. מעטפה רשומה מהמושבה כנרת נמכרה ע"י חברת בולי ת"א בע"מ בפברואר 2010 במחיר של 4,200 דולר בתוספת עמלות קנייה.

משה (מיקי) קפנר, 63, חבר מושב כפר מרדכי, מקדיש את חלק ניכר מזמנו לאי- סוף בולים, שהוא תחביבו משחר נעוריו. מיקי פרש לגמלאות מוקדמות מחברת נמלי ישראל (רשות הנמלים לשעבר), והוא מתמחה בבולים מחבר העמים הברי- טי וממערב אירופה. ברשותו גם בול הפני השוודי, שהוא הבול הראשון בעולם. מיקי, כלכלן ומומחה לסטטיסטיקה ומחשבים

מיקי קפנר. צילום: פניה קפנר

אספן אמיתי אינו שוקל את הרווחים הטמונים בתחביבו. רק במקרים יוצאי דופן הוא מוכן למכור פריטים מהאוסף שלו, וזאת בשל מצוקה כספית

”

לצפות במגוון עשיר של פריטים בולאיים נדירים ויקרי מציאות התערוכה מבטיחה להיות מוקד משיכה מהנה לכל המשפחה ותציע הפתעות ופעילויות. השירות הבולאי של חברת דואר ישראל הנפיק פריטים בולאיים חדשניים ומיוחדים לתערוכה. אחד המוצרים החדשים הוא ספרון אנימציה ראשון מסוגו בישראל, המבוסס כולו על בולים. מוצרים אחרים יתבססו על נופי ירושלים, הקרדיבים לליבו של אדם בישראל ובעולם.

יוצגו בתערוכה מגוון רחב של בולים ודברי דואר יקרי ערך בנושאים שונים, בהשתתפות מציגים מסין, ארה"ב ובריטניה, בהם אוספים נדירים הקשורים בארץ ישראל. בין המציגים: שחר אליעזר - פינגווינים; פייבל מיכל (נוער) - הדי נוצאורים מעליונות עד להכחדה; עזריאלי עז - לאור החשמל; אריה לביא - היסטוריה של הצילום מתוך מצלמה; זהר נוי - עולם הקולנוע; יורם לוביניק - שחמט, משחק מלחמה; אוספים בנושא תולדות הדואר של ירושלים בתקופת המצור ומלחמת השחרור; בין שלוש רשויות דואר 1948; דואר טורקי בארץ ישראל - 1818-1841, דואר זר בארץ ישראל 1914-1847, תולדות הדואר הקדם בולאי, דואר עברי מחקרים, אוספים בנושא שוקולד ועישון (אספנים סיניים), מסכות, מיתוסים, מרמיות והתפתחות בובות (אנגליה), ועוד.

לורנס פישר מציג בתערוכה אוסף נדיר בנושא משואה למרינה יהודית המאבק להישרדות (סכסוך ישראל-ערב). באוסף של לורנס פישר, בן 50, נוכל לראות כיצד מתבטא סכסוך ישראל - ערב בבולים וכי צד רואות אותנו מדינות ערב. פישר עובד בחברת מחשבים כמנהל פיתוח הדרכה. לורנס פישר מספר, כי בתחביבו הבולאי הוא מתעניין בסכסוך בין ישראל לבין ארצות ערב. התצוגה של לורנס נקראת "הבית היהודי - המאבק להישרדות". האוסף ממפה את הבעיות של הבית היהודי בישראל מכל היבטיו, החל ממלחמות ישראל והטרור הערבי ועד להתעלמות העמים מישראל, לא רק מן הצד הפוליטי, אלא גם מן התרבותי והכלכלי. התצוגה נפתחת בארועי השואה וממשיכה בתר לוח עם ישראל עד לניסיונות השלום.

היעוץ דברי דואר

המחזה היה הזוי לחלוטין: השנה 1972.

קבוצה חמורת סבר של פקיד דואר ואנשי משרד הבריאות הגרמני העמיסה על שולחן רחב מידות מעטפות דואר ואחר כך גיהצו אותן בקפדנות, גהץ ושוב עד שהתוצאה השניעה את רצונם. לאחר מכן, הטביעו בחגיגות חתמת ארומה ועליה הכיתוב: גוהץ ועבר חיטוי. המכתבים הושבו אחר כבוד לבעליהם, אורח יוגוסלביה לשעבר שהגיע לנמל התעופה ובכליו המעטפות. האיש, שהועבר לרשות הרופאים המחר זיים, היה חשוד שהוא נושא עימו את מחלת האבעבועות השחורות, מחלה שאי מורה הייתה להיות שריד עבר בלבד, אך חייריקה פרצו במקומות נידחים ועלולים היו להעביר את המחלה שוב לאירופה. אחת המעטפות הללו שגוהצה על מנת להדביר חיידקים חלילה אם היו עליה, מר נחת באוסף נכבד המצוי ברשותו של ד"ר הדי פייבל מגרדה.

ד"ר פייבל גאה מאוד במעטפה הנדירה, אחת מאוסף מרשים הקשור לחיטוי דברי דואר, אמצעי שהיה נפוץ בעולם מזה מאות בשנים, אפילו לפני שנתגלו החיידקים והנגיפים נושאי המחלות.

ד"ר פייבל (54), נשוי ואב לבת, רופא פנימי ומומחה לקרדיולוגיה ומנהל מחוז הדרום של קופת חולים מאוחדת. תחת אחריותו נמצאים מרפאות וסניפים רבים של הקופה, רופאיה ונותני השירותים הרפואיים ואלפי חברים. יומו של מנהל המחוז הוא עמוס וגרוש. בין לבין ייעוצים רפואיים, חוות דעת וניהול ארמיניסטורטיבי של מחוז גדול, הוא מוצא לו בסופי השבוע זמן לתחביבו הנדיר בתחום איסוף הבולים.

לד"ר פייבל ישנם מספר אוספים מרשימים. בין היתר הוא מחזיק באוסף של ההיסטוריה של הדואר ברומניה. אוסף מכונר אחר שגם זכה למדליית זהב ער למית קשור לבולי הצלב האדום. אוספים נוספים הם בולי דואר ישראל בשטחים והמלחמה במחלות זיהומיות.

ד"ר פייבל מסביר, כי לפני מאות שנים לא ידעו כמוכר על הגורמים למחלות, אך סברו שיש משהו רע באוויר שעלול להיות מופץ בין היתר על ידי דברי דואר שהגיי עו ממקומות שונים בעולם. אחת השיטות לחיטוי דברי דואר היה לשים אותם בהסגר ולחטא אותם. נהג שהיה שריר וקיים גם כמאה שעברה. היו נוהגים לחודר מעט פת, לטבול אותן בחומץ ובעיקר לגהץ אותן, כדי להמית את הרוע. מעטפות

כאלה היו זוכות לחותם מיוחד שכיום הוא מהווה פריט יקר ערך בכל אוסף בולאי מכונר. הפעמים האחרונות שבהן חיטאו מכתבים בתקופתנו היו ב-1964 ביפן שם חיטאו מעטפות של חולי שחפת וב-1972 בגרמניה, שם חיטאו מעטפות של חשוד כנשא מחלת האבעבועות השחורות. המכתב הראשון שעבר חיטוי ואשר ידוע עליו הוא מצוי באוסף בולים הוא משנת 1456, באיטליה.

ד"ר פייבל שיצג בתערוכת הבולים הבין-לאומית "ירושלים 2010" 4 אוספים נדירים: צלב אדום, רומניה, התקופה של-אחר הרפורמה המונטרית ברומניה בשנת 1952 חיפוש אחר מרפא, גאה ביורשת שקמה לו: בתו מיכל בת ה-16. מיכל היא אספנית של בולי דינחאורים ובוליה הוציגו כבר בתערוכות בחו"ל ואף היא תציג בתערוכה הקרובה בארץ.

במקום תינתן הדרכה על עולם הבולאות, תהיה פינת החלפות בולים לילדים, יוצבו דוכנים של סוחרי בולים מהארץ ומחו"ל, יוענקו הנחות על מכירת ציוד לאספנים ובולים מהארץ ומחו"ל.

בצד האוספים התחרתיים, הוקם בתערוכה גם אגף הדרכה, בו יוכלו המבקרים ליהנות משורה ארוכה של פריטים בר לאיים מעניינים ומשעשעים כאחד. בולים במגוון צורות וגדלים, מודפסים על חומרים מוזרים דוגמת ברזל, עץ ומשי. בולים תלת מימדים, ובולים בהם הוסתרו מסרים סודיים. בולי תעמולה שעוררו מחאות דיפלומטיות ואף הובילו לפרוץ מלחמות עקובות מרם, בצד בולי צדקה שתורמו לקירום מטרות נעלות בכל רחבי תבל. בולים שבעיצובם נעשו טעויות מצחיקות ומביכות, בצד בולים חשובים המתעדים מאורעות היסטוריים רבי חשיבות.

איסוף בולים

"איסוף בולים, הוא תחביב עולמי ממכר, המחייב התעמקות במחקרים, הקרשת זמן ומשאבים כספיים, ובעיקר אהבה לפריטים. אספן אמיתי אינו שוקל את הרווחים הטמונים בתחביבו. רק במקרים יוצאי דופן הוא מוכן למכור פריטים מהאוסף שלו, וזאת בשל מצוקה כספית", אומר עוזר אלי ובר, נשיא התאחדות בולאי ישראל. "אספן אמיתי, מוכן לנסוע עד לקצה העולם, כדי לרכוש בול מיוחד, או לבקר בתערוכות בעולם לצפייה באוספים", מציינ עוזר ובר, שהוא גם אספן ותיק.

למרות האופנות הצצות חדשות לבקרים, שנועדו למלא את שעות הפנאי שלנו מסתבר, כי איסוף הבולים לא איבד את קסמו. על פי הערכות, יש בישראל עשרות אלפי אספנים, חלק ניכר מהם מנויים בשירות הבולאי. בני נועד וצעירים רבים מצטרפים כאספנים לענף הוותיק, הצובר תנופה רוקא כיום. אומנם רשת האינטרנט, התופסת נתח נכבד משעות הפנאי שלנו, נוגסת בכל מיני תחביבים, אולם דווקא עבור אספני הבולים הפכה הרשת לכלי המקל על החלפות בולים והעברת מידע חיוני לבניית אוספים.

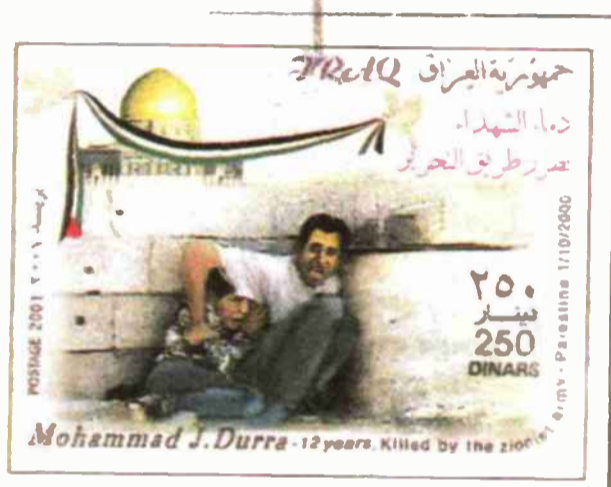
הערכות אוספים: יתכן ובאוסף הבולים הביתי שלכם מצויים בולים נדירים ויקרים ואולי בין המסמכים הישנים של הסבא או ההורים ישנם מכתבים שיש להם ערך אספני. את התשובה ניתן יהיה לקבל, ללא תמורה, על ידי מומחים לבולים שיפעלו בתערוכה. לפרטים נוספים אצל זוהר נוי 052-2641769 , 03-6026026

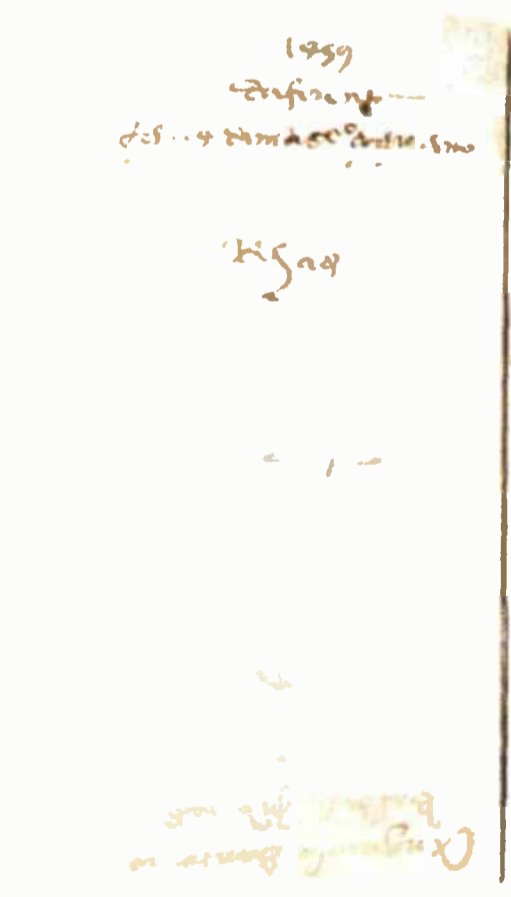
תצוגת בולים בתערוכה

מכתב שנשלח סכרת המושבה במלחמת השחרור

בול שנועד להצביח את פרשת דרודה

מכתב אורי שעבר חיטוי